

SPRAWOZDANIE

z działalności Zarządu Okręgu PZW Nowy Sącz w dziedzinie ochrony wód za lata 2009-2013

Działalność Zarządu Okręgu w dziedzinie ochrony wód w latach 2009-2012 skupiała się na zapobieganiu zjawiskom wpływającym niekorzystnie na populacje ryb, oraz ograniczaniu i kompensacji skutków zdarzeń, które przyniosły straty w rybostanie naszych wód. Praca ta wymagała olbrzymiego wysiłku, z uwagi na dużą ilość niebezpiecznych dla wód oddziaływań.

W trakcie tej kadencji został wypracowany kompletny system, zawierający schematy postępowania oraz procedury prawne, pozwalający zarówno skutecznie ścigać osoby działające na szkodę wód, jak również dający możliwość egzekwowania reperacji wyrządzonych szkód niezależnie od ich rodzaju. Jednym z elementów systemu było stworzenie wzorów dokumentów umożliwiających skuteczne dochodzenie odszkodowań. Zostały one pozytywnie zaopiniowane przez Państwową Straż Rybacką w Krakowie. Wysokość pozyskanych odszkodowań wzrastała rokrocznie, aby w 2012 r. zamknąć się kwotą 107.943,06 zł. Przez okres mijającej kadencji, dzięki ofiarnej pracy strażników SSR, a także strażników etatowych głównie z grup podhalańskich i OS, oraz skutecznej i kompleksowej pomocy prawnej, Okręg uzyskał odszkodowania z tytułu ochrony wód na łączną rekordową kwotę 305.067,16 zł. Pokazuje to w sposób namacalny i kwantyfikowalny skuteczność działania w ochronie wód. Reparacje dotyczyły wykroczeń związanych z połowem ryb bez uprawnień, niszczeniem koryt rzek i potoków pracami hydrotechnicznymi oraz nielegalnym poborem żwirów, a także zatruciami rzek. Całość pozyskanych z tytułu ochrony wód środków jest przeznaczona na dodatkowe zarybienie, wykraczające poza obowiązkowe wymogi operatu. Zarybienia takie, na wszystkich poszkodowanych obwodach rybackich były wykonane w latach 2009-2011 r., i przekroczyły znacząco pulę z odszkodowań za te lata. Do zarybienia w 2013 r. wciąż pozostała pełna kwota odszkodowań za 2012 r.

W ciągu minionej kadencji w Okręgu zatrudnionych było w różnym okresie od 9-12 Strażników, którzy działali w trzech grupach: Podhalańskiej, OS i Sądeckiej. Nadzór nad działającymi w Okręgu Strażnikami oparty był na systemie planowania oraz sprawozdawczości. W samochodach używanych przez strażników zamontowano nadajniki GPS do kontroli ich pracy. Straż etatową wyposażono w kamery, noktowizor oraz dodatkowy samochód. Wprowadzono obowiązek sporządzenia protokołów z każdego patrolu. Sprawozdania były systematycznie analizowane, a wnioski z nich płynące służyły zwiększaniu sprawności działania. Stworzony został również system motywacyjny dla Strażników, zarówno etatowych jak i SSR, w celu zwiększenia skuteczności ich pracy, który przynosi wymierne korzyści. Przygotowano stosowne dokumenty, które po weryfikacji przez Państwową Straż Rybacką, zostały przekazane zarówno straży etatowej jak i SSR, tak aby mogła kierować sprawą do organów ścigania.

Podstawowym polem działalności Straży jest walka z kłusownictwem. Strażnicy Okręgowi w latach 2009-2012 ujawnili 880 przypadków dokonywania połowu niezgodnie z przyjętymi zasadami. Szczególną uwagę zwrócono też na aktywizację Społecznej Straży Rybackiej. Formacja ta w wielu kołach Okręgu wykazała się bardzo dobrymi wynikami walki z kłusownictwem, a najskuteczniejsza okazała się Gorlicka grupa SSR, która w ciągu ostatnich 2 lat ujawniła dwukrotnie przestępczą działalność związaną z kłusownictwem elektrycznym oraz sieciowym, oraz skierowała do organów ścigania ok. 20 spraw. Strażnicy SSR byli szkoleni pięciokrotnie. Poprzez działalność lokalnych struktur

SSR nawiązano bardzo dobre kontakty z jednostkami Policji – czego przykładem są Gorlice i Krościenko. Strażnicy SSR z Krynicy, Gorlic, Łącka, Grybowa, Czarnego Dunajca, Szczawnicy wykryli, udokumentowali i doprowadzili do ujęcia sprawców niszczących koryta rzek i potoków w aż kilkudziesięciu przypadkach. Ponadto Strażnicy wykryli i udokumentowali zatrucia rzek: Kamienicy Nawojowskiej, Łubinki, Stróżowianki (Gorlice), Łososiny, Moszczanki (Gorlice) co przełożyło się na sprawy sądowe i odszkodowania.

Zatrucie potoku Moszczanka k/Gorlic w 2012 r. fot. SSR Gorlice

Okręg aktywnie uczestniczył jako oskarżyciel posiłkowy we wszystkich toczących się kilkudziesięciu sprawach sądowych, w których był pokrzywdzonym, zarówno przeciw kłusownikom jak i innym sprawcom szkód, co przełożyło się na wyrażnie wyższą karalność (grzywny, koszty sądowe, przepadek sprzętu, zatrzymania kart wędkarskich, podanie wyroku do publicznej wiadomości na koszt ukaranego), oraz dotkliwe nawiązki na rzecz Okręgu, sięgające nawet ok. 5tyś zł.

Kolejnym ważnym aspektem działalności Zarządu Okręgu, wykonywanym przez Kol. Michała Cebulę, było przeciwdziałanie budowie MEW. Wymiernym efektem tej pracy i sukcesem jest fakt, że w ciągu ostatnich czterech lat żadna elektrownia wodna na wodach Okręgu nie uzyskała prawomocnej decyzji zezwalającej na jej wykonanie. Realizacji doczekała się jedynie MEW w Świniarsku, która jeszcze w poprzedniej kadencji Zarządu Okręgu uzyskała wszystkie wymagane prawomocne decyzje, stąd nie było już możliwości interwencji. Udało się natomiast wydatnie zastopować realizację MEW, których proces inwestycyjny w chwili rozpoczęcia kadencji w połowie 2009 r. nie był zakończony m.in. w: Białym Dunajcu, Witowie, Podczerwonym (x2), Czarnym Dunajcu (x2), Nowym Targu, Harkłowej, Knurowie, Dębnie, Tylmanowej, Łącku, Nowym Sączu – Wólkach, Piwnicznej, Barcicach, Myślcu-Starym Sączu, Florynce. Postępowania dotyczące tych MEW nie są jeszcze zakończone, a praca musi być kontynuowana, ale dzięki skutecznym działaniom prawnym nie grozi nam w najbliższej przyszłości budowa jakiegokolwiek nowej zapory MEW. W sumie w naszym

Okręgu zarejestrowaliśmy co najmniej 33 koncepcje budowy nowych elektrowni wodnych. Jednakże do środowiska inwestorów MEW popłynął z naszego Okręgu jasny i czytelny sygnał, że zgody na przegradzanie rzek z naszej strony nigdy nie będzie.

Również instalacje istniejących w naszym Okręgu 34 elektrowni wodnych, były wielokrotnie monitorowane, zaś w kilku sprawach toczyły/toczą się postępowania przeciw ich właścicielom w związku ze szkodami w rybostanie. W czasie mijającej kadencji udało się prawomocnie uchylić decyzje dla MEW wybudowanej w Stróżach na Białej Tarnowskiej, co definitywnie zakończyło jej żywot.

Osoby zaangażowane w ochronę wód Okręgu multum czasu poświęcały również na walkę z dewastowaniem ciężkim sprzętem koryt naszych rzek i potoków, w tym nielegalnym poborem żwiru. Ta bardzo groźna dla środowiska i ryb plaga wynika z kilku czynników do jakich zaliczyć można chciwość przedsiębiorców oraz części samorządowców niektórych gmin wiejskich i ciche przyzwolenie ze strony lokalnych urzędników. W tym temacie składane były skargi do RZGW, odbyło się również spotkanie z Dyrekcją RZGW w Krakowie, zaś bardzo wielu sprawców ujętych na gorącym uczynku przez strażników, w tym głównie SSR, zostało oddanych do organów ścigania, a ich sprawy znalazły finał w Sądzie.

Koparka dewastująca koryto potoku. Od sprawcy uzyskano odszkodowanie. fot. J. Myrna

Ochrona wód skupiała się też w sposób ciągły na aktywnym przeciwdziałaniu szkodliwym technologiom ochrony przeciwpowodziowej. Wymagało to stałego udziału w postępowaniach w ramach wydawanych decyzji administracyjnych, jak też negocjacji z wykonawcami prac, celem uzgodnienia takich technologii prac, które poczyniłyby jak najmniejsze straty w populacji ryb. O ile w większości przypadków nie jest możliwe zatrzymanie prac, o tyle Okręg może mieć pewien (ograniczony) wpływ na ich skalę i technologię, z czego aktywnie korzystaliśmy, zamieniając tam gdzie tylko było to możliwe „twardą regulację rzeki” na łagodniejsze formy zabudowy bliższej naturze (np. opaski kamienne zamiast betonu lub konstrukcji metalowych).

Kolejną plagą która nawiedziła nasze wody oraz której byliśmy zmuszeni poświęcać czas są kormorany. Chociaż patologia z jaką mamy do czynienia w tym przypadku wymaga rozwiązań systemowych na szczeblu państwa to wnieśliśmy istotny wkład w ochronę rybostanu Sądecczyzny. W ciągu trzech ostatnich lat udało się uzyskać zgodę na odstrzał tych ptaków. Na podstawie analizy żołądków odstrzelonych kormoranów powstały dokumenty dające obraz szkód w rybostanie oraz będące istotnym wkładem w decyzje co do dalszego losu rosnącej populacji kormorana w Polsce. Ilość kormoranów jaka odwiedza nasze wody jest szacowana na kilkaset sztuk i ma tendencję wzrostową.

Podsumowując sprawozdanie należy podkreślić niezwykle zaangażowanie i ambicjonalne podejście osób związanych z ochroną wód w Okręgu. Jest to żywym świadectwem tego, że los środowiska wodnego, który nierzadko jest obojętny urzędnikom, nam wędkarzom obojętny nie jest.

V-ce Prezes ds. ochrony wód
Jaromir Myrna

Wpływy z tytułu Ochrony Wód (niszczenie koryt rzek, zatrucia, klusownictwo) za lata 2009 - 2012

Rok	J. Myrna, M. Cebula - Zarząd Okręgu	Grupa Nowotarska	Marek i Piotr Krupa	Grupa Nowosądecka	SSR Gorlice	Inni	Suma
2009	-	-	-	-	-	2 000,00	2 000,00
2010	30 032,00	24 000,00	14 630,00	3 700,00	-	2 150,00	74 512,00
2011	46 166,00	21 400,00	6 000,00	5 000,00	-	300,00	78 866,00
2012	20 460,00	20 100,00	9 600,00	1 950,00	25 670,00		77 780,00
Suma	96 658,00	65 500,00	30 230,00	10 650,00	25 670,00	4 450,00	233 158,00

Wpływy z tytułu odszkodowań za pobór wody dla stacji narciarskich oraz MEW 2009-2012

Rok	L. Augustyn	M. Cebula	Samodzielna wpłata	Suma
2009	23 152,00	-	-	23 152,00
2010	15.112,30	-	1 285,90 zł	16 398,20
2011	-	-	2 195,90 zł	2 195,90
2012	-	28 877,16	1 285,90 zł	30 163,06
Suma	38 264,30	28 877,16	4 767,70	71 909,16

Wpływy z tytułu ochrony wód, stacji narciarskich oraz MEW 2009-2012

Rok	Ochrona wód	Stacje narciarskie oraz MEWy	Suma
2009	2 000,00 zł	23 152,00 zł	25 152,00 zł.
2010	74 512,00 zł	16 398,20 zł	90 910,20 zł.
2011	78 866,00 zł	2 195,90 zł	81 061,90 zł.
2012	77 780,00 zł	30 163,06 zł	107 943,06 zł.
Suma	233 158,00 zł	71 909,16 zł	305 067,16 zł

Dodatkowe zarybienia w 2013 r.

Wykaz dodatkowych zarybień kompensacyjnych pstrągiem i lipieniem, planowanych do wykonania w 2013 r., ponad obowiązkowy coroczny limit RZGW (tzw. oblig RZGW), w związku z pozyskanymi kwotami z odszkodowań za zniszczenia koryt rzek i potoków:

OBWÓD		2009	2010	2011	2012
CZARNA ORAWA	Pstrąg potokowy – nadwyżka lub niedobór w obligu RZGW	1 000,00zł	4 000,00zł	0	-1 400,00zł
	Kwota pozyskanego odszkodowania	0	0	0	1 800 ,00zł
	Do zarybienia w następnym roku pozostało	0	0	0	3 200,00zł
DUNAJEC 1 (w tym Czarny i Białe Dunajec)	Suma pstrąg i lipień – nadwyżka lub niedobór w obligu RZGW	28 680,00zł	55 200,00zł	28 832,00zł	-37 754,00zł
	Kwota pozyskanego odszkodowania	5 389,90 zł	16 585,90zł	19 475,00zł	24 572,90zł
	Do zarybienia w następnym roku pozostało	0	0	0	62 326,90zł
DUNAJEC 2 (w tym Białka Tatrzańska)	Suma pstrąg i lipień – nadwyżka lub niedobór w obligu RZGW	33 350,00zł	32 840,00zł	24 540,00zł	-9 000,00zł
	Kwota pozyskanego odszkodowania	14 321,60zł	18 391,80zł	13 980,00zł	14 011,66zł
	Do zarybienia w następnym roku pozostało	0	0	0	23 011,70zł
DUNAJEC 3	Suma pstrąg i lipień – nadwyżka lub niedobór w obligu RZGW	37 100,00zł	43 880,00zł	11 480,00zł	-30 762,00zł
	Kwota pozyskanego odszkodowania	0	18 967, 00zł	9 300,00zł	8 640,00zł
	Do zarybienia w następnym roku pozostało	0	0	0	39 402,00zł
DUNAJEC 4	Suma pstrąg i lipień – nadwyżka lub niedobór w obligu RZGW	-6 960,00zł	49 240,00zł	33 020,00zł	-14 959,00zł
	Kwota pozyskanego odszkodowania	0	1 600,00zł	900 ,00zł	0
	Do zarybienia w następnym roku pozostało	6 960,00zł	0	0	14 959,00zł

POPRA D 1	Suma pstrąg i lipień – nadwyżka lub niedobór w obliu RZGW	14 295,00 zł	56 640,00zł	53 580,00zł	-6 034,00zł
	Kwota pozyskanego odszkodowania	3 020,50zł	7 020,50zł	9 200,00	14 176,50 zł
	Do zarybienia w następnym roku pozostało	0	0	0	20 210,50zł
KAMIENIC A NAWOJOW SKA	Pstrąg potokowy – nadwyżka lub niedobór w obliu RZGW	8 400,00zł	21 720,00zł	-600,00zł	-3 640,00zł
	Kwota pozyskanego odszkodowania	2 000,00zł	6 400,00zł	6 650,40zł	7 648,00zł
	Do zarybienia w następnym roku pozostało	0	0	7 250,40zł	18 538,40zł
ŁOSOSINA	Pstrąg potokowy – nadwyżka lub niedobór w obliu RZGW	9 000,00zł	7 800,00zł	4 256,00zł	-5 678,00zł
	Kwota pozyskanego odszkodowania	0	0	0	1 120,00zł
	Do zarybienia w następnym roku pozostało	0	0	0	6 798,00zł
ROPA 1	Pstrąg potokowy – nadwyżka lub niedobór w obliu RZGW	500 ,00zł	5 000,00zł	1 500,00zł	-3 500,00zł
	Kwota pozyskanego odszkodowania	0	11 350,00zł	0	0
	Do zarybienia w następnym roku pozostało	500,00 zł	6 850,00zł	5 350,00zł	8 850,00zł
ROPA 2	Suma pstrąg i lipień – nadwyżka lub niedobór w obliu RZGW	12 750,00zł	17 140,00zł	19 040,00zł	2 590,00zł
	Kwota pozyskanego odszkodowania	0	0	8 982,40	25 570,00zł
	Do zarybienia w następnym roku pozostało	0	0	0	22 980,00zł
BIALA TARN.	Pstrąg potokowy – nadwyżka lub niedobór w obliu RZGW	6 500,00zł	2 100,00zł	1 600,00zł	- 9 750,00zł
	Kwota pozyskanego odszkodowania	0	0	0	900,00zł
	Do zarybienia w następnym roku pozostało	0	0	0	10 650,00zł
RABA	Pstrąg potokowy – nadwyżka lub niedobór w obliu RZGW	8 000,00zł	18 160,00zł	5 820,00zł	-11 228,00zł
	Kwota pozyskanego odszkodowania	420,00zł	1 625,00zł	735,00zł	2 947,00zł
	Do zarybienia w następnym roku pozostało	0	0	0	14 175,00zł

Wartość ujemna w tabeli oznacza niedobór w obliu RZGW za dany rok, konieczny do wyrównania w kolejnym roku. Wartość zarybień obliczono na podstawie cen rynkowych poszczególnych asortymentów (wylęg, narybek, selekt). Tabelę sporządzono w oparciu o listę zarybień z lat 2009-2012, dostarczoną przez dr Leszka Augustyna.